

Program

June 24-27, 2018
2018 június 24-27

Budapest / Kecskemét

**Towards Reconciliation in a Broken World:
Jewish and Christian Contributions to Responsible Citizenship**

**A megbékélés útja a törékeny világban:
zsidó és keresztény együttműködés a felelős polgárság érdekében**

WE EXTEND OUR SPECIAL THANKS TO

THE CITY OF KECSKEMÉT

M **ZSIHISZ**
ברית הקהילות היהודיות בהונגריה
Federation of Jewish Communities in Hungary

Gefördert durch:

Bundesministerium
des Innern, für Bau
und Heimat

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages

**GERMAN FEDERAL MINISTRY OF THE INTERIOR,
BUILDING AND COMMUNITY, BERLIN**

THE CONFERENCE WAS GRACIOUSLY SUPPORTED BY

WWW.ICCJ.ORG

**Bistum Mainz,
Germany**

**Evangelische Kirche in Deutschland,
Germany**

**Evangelische Kirche in Hessen und Nassau,
Germany**

**Evangelische Kirche der Pfalz,
Germany**

**Evangelische Kirche im Rheinland,
Germany**

**Evangelische Kirche von Westfalen,
Germany**

**Evangelische Landeskirche Baden,
Germany**

**Evangelische Landeskirche in Württemberg,
Germany**

**Konrad Adenauer Foundation,
International Office Hungary**

The International Martin Buber Foundation

**International Council of Christians and Jews
Keresztények és zsidók nemzetközi tanácsa**

Martin-Buber-House
Werlestraße 2
64646 Heppenheim

**Towards Reconciliation in a Broken World:
Jewish and Christian Contributions to Responsible Citizenship**

**A megbékélés útja a törékeny világban:
zsidó és keresztény együttműködés a felelős polgárság érdekében**

Conference Program / A konferencia programja

**2018 International Conference of the
INTERNATIONAL COUNCIL OF CHRISTIANS AND JEWS**

in cooperation with / együttműködő partnerek

Hungarian Christian-Jewish Society /

Magyar Keresztény-Zsidó Társaság

and / és

Hungarian Council of Christians and Jews /

Magyar Keresztények és Zsidók Tanácsa

Budapest / Kecskemét, Hungary

June 24 – 27, 2018

CONTENT

WELCOME – PAVOL BARGÁR / KÖSZÖNTŐ – BARGÁR PAVOL	4
WELCOME – TAMÁS RÓNA / KÖSZÖNTŐ – RÓNA TAMÁS	6
WELCOME – JÓZSEF SZÉCSI / KÖSZÖNTŐ – SZÉCSI JÓZSEF	10
THE INTERNATIONAL COUNCIL OF CHRISTIANS AND JEWS / KERESZTÉNYEK ÉS ZSIDÓK NEMZETKÖZI TANÁCSA	14
KECSKEMÉT CITY / KECSKEMÉT VÁROSA	18
CONFERENCE THEME / A KONFERENCIA TÉMÁJA	24
PROGRAM	28
WORKSHOPS / MŰHELYEK	50
Session A / Műhelymunka ülés A	50
Session B / Műhelymunka ülés B	53
Session C / Műhelymunka ülés C	55
FIELD TRIPS TO LOCAL SITES	59
OTHER EVENTS AND MEETINGS	60
Monday: “Go to the Movies” & “Interfaith Game Night”	60
Tuesday: Annual General Meeting of the Association of Friends and Sponsors of the Martin Buber House	61
Thursday: ICCJ Annual General Meeting (AGM)	61
SPEAKERS AND PRESENTERS	62
COMMITTEE, BOARD, AND STAFF	71

WELCOME – PAVOL BARGÁR

(Second Vice president of the ICCJ, Co-Chair of the planning committee Budapest 2018)

Dear members of the ICCJ family, dear distinguished guests,

Welcome to the 2018 ICCJ annual conference in Budapest and Kecskemet, Hungary!

In the past, the themes of ICCJ conferences were inspired by important anniversaries. This conference is no exception, albeit perhaps the connection is not so readily apparent. One hundred years ago, the First World War brought about many divisions, conflicts, and wounds. Many of these wounds remain to be healed.

In light of this, the conference planning committee chose reconciliation to be the central theme of this year's conference. True reconciliation does not forget the past but takes it seriously and looks for new possibilities of life together. At our 2018 ICCJ Budapest and Kecskemet conference, we would like to explore these new vistas with you as we affirm that the present brokenness of our world is not here to last.

In the ICCJ we believe that people of faith are not merely to indulge in their own private spiritualities, forgetful of the world "out there". We are convinced that as Jews and Christians, together with people of other faiths and with people of no faith, we have a contribution to make in shaping the societies we live in. We are called to responsible citizenship. The latter is the hermeneutic key through which we discern the world around us, not least at this conference.

I would like to thank the whole planning committee for their gracious support in explicating this year's conference theme, especially my two co-chairs Prof. Dr József Szécsi and Rabbi Dr Tamás Róna. Immense thanks and appreciation also go to all our supporters and sponsors and our wonderful committed team at the ICCJ Heppenheim office. I would personally like to acknowledge my gratitude to Prof. Dr Jutta Hausmann and to ICCJ General Secretary Anette Adelman. Without them this conference would not be possible!

Dear conference participants, dear friends! We invite you to come to Budapest and Kecskemet. Enjoy the conference and be enriched by it!

KÖSZÖNTŐ – BARGÁR PAVOL

(ICCJ második alelnöke, a Budapest 2018 szervező bizottság társelnöke)

Kedves tagjai az ICCJ családnak, kedves tisztelt vendégek!

Üdvözljük a 2018-as ICCJ éves konferencián Budapesten és Kecskeméten!

A múltban az ICCJ konferenciák témáit fontos évfordulók ihlették. Ez a konferencia sem kivétel, bár talán a kapcsolat elsőre nem olyan nyilvánvaló. Száz évvel ezelőtt az első világháború sok megosztottságot, konfliktust és sebet okozott. Ezen sebek közül még sok gyógyulásra vár.

Ennek fényében a konferencia szervező bizottsága úgy döntött, hogy a megbékélés lesz az idei konferencia központi témája. Az igazi megbékélés nem felejt el a múltat, hanem komolyan veszi azt, és keresi az új lehetőségeket az együttéléshez. A 2018-as ICCJ budapesti és kecskeméti konferencián szeretnénk feltárni Önökkel ezeket az új távlatokat, amint megerősítjük, hogy a világ jelenlegi töredezettségét itt nem maradhat így.

Az ICCJ-ben úgy véljük, hogy a hívő emberek nem pusztán saját spiritualitásukba merülnek el, megfeledkezve a „külső” világról. Meggyőződésünk, hogy mi zsidók és keresztények más vallású emberekkel és a nem hívőkkel együtt hozzá járunk a társadalmak kialakításához, amelyben élünk. Felhívást kaptunk a felelős polgárságra. Ez utóbbi a hermeneutikus kulcs, amelyen keresztül megismerjük a körülöttünk lévő világot, nem utolsósorban ezen a konferencián.

Szeretnék köszönetet mondani az egész szervező bizottságnak, hogy szívélyes támogatást nyújtottak az idei konferencia témájának kifejtésében, különös tekintettel a két társelnökre, Dr. Szécsi József professzorra és Dr. Róna Tamás rabbira. Mérheterlen köszönet és elismerés illeti minden támogatónkat és szponzorunkat, valamint csodálatos elkötelezett csapatunkat az ICCJ Heppenheim irodájában. Személyesen szeretném elismerni hálámat Prof. Dr. Jutta Hausmann-nak és Anette Adelman asszonynak. Nélkülük ez a konferencia nem jött volna létre!

Tisztelt konferencia résztvevők, kedves barátaim! Meghívjuk Önöket, hogy jöjjenek Budapestre és Kecskemétre. Élvezzék a konferenciát és gazdagodjanak általa!

WELCOME – TAMÁS RÓNA

(Co-President of the Hungarian Council of Christians and Jews, Co-Chair of the planning committee Budapest 2018)

**Dear Friends,
dear members of the International Council of Christians and Jews!**

1000 years ago Monarch Árpád arrived at the Carpathian Basin together with the seven Hungarian tribes. They wandered around the land surrounded by mountains, and on their way they marked out different settlements. Each community settled down on the place assigned to them, and they built their own life and city.

When they arrived at the land of Kecskemét and the Monarch marked out the place, people began to complain about the lack of water necessary for everyday life. They found there only sand and poor quality soil. There is sign of water close and far.

Suddenly Kaszap, the wizard and the most important consultant of the Monarch stepped forward and asked for the sword of Árpád which was a mythical weapon much like the Excalibur. It was called the „rage of God”. As the legend goes the wizard thrust this sword into the ground and a fount of water sprung up as a result of this magical touch. In the light of the thousand years’ promise, the settlement would exist as long as this fount provided water.

I believe that this water is a particular liquid. This is the symbol of the geological phenomenon what we call ‘tarn’ (mountain lake). There are some lakes whose bottoms extend to the depths of the plate crust. According to the present situation of geology these lakes were parts of an ancient sea a long time ago, and when this sea split into oceans and withdrew into its pool to emerge later as a mainland these tarns were left behind. The speciality, particularity and wonder of these tarns can be seen by the following: During a lull the surface of the lake is expected to be so smooth and calm like a water-pane, nonetheless we see waves; although we are not able to perceive it but we have to be sure that thousands of kilometres from us there is a storm on the sea, and we can experience its message through our own tarn. During the last centuries Kecskemét became a tarn. If there was a storm of exclusion, persecution or oppression in the world it echoed in the souls of the citizens of Kecskemét.

KÖSZÖNTŐ – RÓNA TAMÁS

(Magyar Keresztény Zsidó Tanács társ-elnöke, a Budapest 2018 szervező bizottság társelnöke)

**Kedves Barátaim,
kedves tagjai a Nemzetközi Keresztény – Zsidó Tanácsnak!**

1000 évvel ezelőtt a Kárpát medencébe érkezik Árpád fejedelem és vele együtt 7 törzs. Bejárják a hegyekkel körülhatárolt területet, s amerre járnak, kijelölnek egy-egy települést, ahol közösség telepszik le és el kell, hogy kezdje felépíteni a saját életét, városát.

Amikor Kecskemét területéhez érnek és a vezér kijelöli a helyet, akkor az emberek számon kérik tőle, hogy a víz minden élet alapja, márpedig itt amerre a szem ellát, homok van és rossz termőtalaj, de víz, nah, az sehol nincs.

Ekkor előlép Kaszap táltos, a fejedelem legfőbb tanácsadója, és elkéri Árpád kardját, amely egy mitikus fegyver volt, mint az excalibur. Úgy nevezték, hogy ‘Isten haragja’. Ezt a kardot a táltos beleszúrja a földbe, így szól a legenda, és a kard érintése nyomán forrás fakad, és úgy hangzik az ezeréves ígélet, hogy ameddig e forrás vizet ad, addig a település létezni fog.

Ez a víz, úgy hiszem, különleges folyadék. Szimbóluma annak a geológiai elnevezésnek, amit úgy hívunk, hogy tengerszem. Vannak olyan tavak, melyeknek az alja a lemezkérgék mélyére nyúlik le. A geológiatudomány állása szerint ezek a tavak egyszer az ősi időben egy óriási ősi tengernek voltak a részei, s ahogy a tenger óceánokra fakadt és visszavonult a medrébe, hogy kiemelkedjenek a szárazföldek, akkor hagyta maga után ezeket az úgynevezett tengerszemeket, melynek a mai napig sajátossága, különlegessége és csodája, hogy amikor szélcsend van, és a tó felszínének sima, nyugodt víztükörre kellene, hogy feszüljön, mi pedig azt látjuk, hogy hullámzik, akkor bár nem látjuk, de legyünk bizonyosak, hogy több ezer km-re tőlünk, a tengeren vihar dúl és mi magunk a saját tengerszemünkben tapasztalhatjuk azt, amit közvetít. Az elmúlt évszázadok során Kecskemét olyanná vált, mint ezek a tengerszemek. Ha a nagyvilágban kirekesztettség, üldözés, elnyomás volt, akkor az ezek mentén feltámadó viharok a város polgárságának a lelkében visszhangot vertek és visszhangra találtak.

As a sign and symbol of solidarity and togetherness we can find different denominational churches on the historical main square of the city.

On the 27th of June 2018 I am sincerely looking forward to showing you this fount here in Kecskemét and to offering you the lifeblood water of the city.

A szolidaritásnak és együvé tartozásnak a jeleként találjuk a város főterén az öt templomot.

2018. Június 27-én várom a lehetőséget tisztelettel és szeretettel, hogy megmutassam nektek ezt a forrást itt Kecskeméten, s hogy megkínáljalak benneteket életető vízből.

WELCOME – JÓZSEF SZÉCSI

(General Secretary of the Hungarian Christian-Jewish Society, Co-chair of the planning committee Budapest 2018)

I would like to wish all the participants and the members of the International Council of Christians and Jews (ICCJ) a warm Welcome! I would like to especially acknowledge the Church and State leaders.

It is my great privilege to welcome you as one of the Hungarian religious dialogue leaders. My hope is that this Conference will bring reconciliation between the Jewish and Christian communities. The Conference of the ICCJ in 2018 is entitled “Towards Reconciliation in a Broken World: Jewish and Christian Contributions to Responsible Citizenship”.

The Christian-Jewish Council was established in January of 1991, the predecessor of which was the Hebrew Jewish Working Group of the Christian-Ecumenical Friendship Society. Our organization organizes about 60 events per year, including lectures, conferences, and discussion forums in Budapest and the countryside. Our international relations primarily concern the countries of the Carpathian basin and the ICCJ. Our Presidency is composed of two parts: Jewish and Christian church leaders, and civilian intellectuals. We publish a book every year: The Christian-Jewish Theological Yearbook has been published since 2001, as well as the Terezvárosi Interfaith Yearbook since 2013, along with the Bibliographic Auxiliary Book series and other periodical and study volumes. Our joint conferences with higher theological institutions in Hungary are significant.

Although we do not think that we will achieve a breakthrough in Hungary or in the world, the theme of the ICCJ 2018 conference is very important. Unfortunately, some religious spheres are chaotic within themselves; these religions do not have substantive relation among themselves, and are often formal.

In the world of politics, the topic of religion is irrelevant. However religion is used by politicians in their every-day dealings.

Nevertheless, we are doing our job and are confident that the Budapest Conference will be a step forward in this area.

Our sincere wish is that the participants of this conference will feel at home, and that you will further your knowledge of our rich heritage and culture of the thousand years old Jewish and Christian relations.

KÖSZÖNTŐ – SZÉCSI JÓZSEF

(főtitkár, Keresztény-Zsidó Társaság, a Budapest 2018 szervező bizottság társelnöke)

Tisztelettel köszöntöm az International Council of Christians and Jews (ICCJ) konferencia vezetőségét, résztvevőit és mindazokat az egyházi és állami méltóságokat, akikkel együtt nyitjuk meg a Budapesti Konferenciát!

Nagy előjog számomra, hogy szeretettel köszönhetem Önöket, mint a magyarországi vallási párbeszéd egyik felelőse. Reménységem, hogy ez a konferencia is megbékélést jelent a zsidóság és a kereszténység között.

Az ICCJ 2018. évi konferenciájának címe: *„Towards Reconciliation in a Broken World: Jewish and Christian Contributions to Responsible Citizenship”*, amit magyarul így adunk vissza: „Megbékélés és törekény világ – zsidók és keresztények egy igazabb társadalomért!”. A Keresztény-Zsidó Társaság 1991 januárjában alakult meg, melynek elődje három éven át a Keresztény-Ökumenikus Baráti Társaság Hebraisztikai-Judaisztikai Munkacsoportja volt. Szervezetünk évente 60 rendezvényt szervez, előadást, konferenciát, vitafórumot Budapesten és vidéken. Nemzetközi kapcsolataink elsődlegesen a Kárpát-medence országaira és az International Council of Christians and Jews (ICCJ) szervezetre vonatkoznak. Elnökségünk tagjainak egyik része a magyarországi zsidó és keresztény egyházi vezetők közül, másrészt civil vezetők értelmiségeiből áll. Jelentős a könyvkiadásunk is, mivel 2001 óta jelenik meg a Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv, 2013-tól a Terézvárosi Vallásközi Évkönyv, 2015. évtől Bibliatudományi Segédkönyv sorozat lát napvilágot, az egyéb időszakos kiadványok és tanulmánykötetek mellett. Említésre méltóak a magyarországi teológiai felsőoktatási intézményekkel tartott közös konferenciáink. Az International Council of Christians and Jews 2018. évi konferenciájának témaköre igen fontos, bár nem gondoljuk azt, hogy Magyarországon vagy a nagyvilágban áttörést érjünk el. Sajnos az egyes vallási szférák önmagunkon belül sok helyen kaotikusak, egymással pedig nincsenek érdemi kapcsolatban, ezek sokszor formálisak. Az ún. nagypolitika számára pedig egész egyszerűen a vallási kérdéskör nem tényező, legfeljebb felhasználható napi politikai célokra. Mindezek ellenére végezzük munkánkat és biztosak vagyunk abban, hogy a budapesti konferencia ezen a téren egy előrelépés lesz!

We want to express our gratitude to the members of the ICCJ executive board of the ICCJ for bringing this Conference to Hungary. They have done their best to make this conference a success, and to further the reconciliation between the Jewish and Christian faiths.

May God's greatest blessing be upon your lives! Thank you for your attention!

Kívánjuk, hogy az International Council of Christians and Jews minden résztvevője érezze otthon magát a konferencia alatt és ismerje meg azt az igen gazdag kultúrát, amelyben több, mint ezer éve együtt élnek zsidók és magyarok.

Köszönetünket fejezzük ki az International Council of Christians and Jews vezetőinek, hogy Magyarországra hozták az idei 2018-as konferenciát, és mindent megtettek azért, hogy sikeres legyen, a megbékélést erősítse zsidó és keresztény között.

Isten gazdag áldását kívánjuk az Önök életére!

THE INTERNATIONAL COUNCIL OF CHRISTIANS AND JEWS (ICCJ)

After a first international post-war meeting of Jewish and Christian leaders in Oxford, UK, in 1946, another so-called 'emergency conference' as a reaction to the Holocaust, the Shoah, was held in Seelisberg, Switzerland in 1947. At that gathering a resolution was adopted that "in view of the world-wide nature of the task, it is mandatory that the suggestion of the Oxford Conference of August 1946 to establish an International Council of Christians and Jews should be implemented without delay, and that the Continuation Committee then appointed should take energetic action to organize and establish in as many countries as possible Councils of Christians and Jews linked with the International Council."

In the aftermath of this conference in Seelisberg, the International Council of Christians and Jews was founded and it serves today, 70 years later, as the umbrella organization of 39 national Jewish-Christian dialogue organizations world-wide.

The ICCJ together with its member organizations has been successfully engaged in the historic renewal of Jewish-Christian relations over the last seven decades and brought theologians, historians, educators as well as grassroots initiatives into its work.

In more recent years the ICCJ and its members increasingly joined in the Abrahamic dialogue among Jews, Christians and Muslims. The ICCJ's efforts to promote Jewish-Christian dialogue provide models for wider interfaith relations, particularly dialogue among Jews, Christians, and Muslims.

Through its annual conferences and other consultations, the ICCJ offers a platform where people of different religious backgrounds examine current issues across national and religious boundaries, enabling face-to-face exchanges of experience and expertise.

The international headquarters of the ICCJ is located in Heppenheim, Germany, in the house where the great Jewish thinker Martin Buber and his family lived until Nazi persecution forced him to flee Germany.

KERESZTÉNYEK ÉS ZSIDÓK NEMZETKÖZI TANÁCSA

A zsidó és keresztény vezetők első, háború utáni nemzetközi találkozója után, mely 1947-ben Oxfordban volt, egy másik úgynevezett 'sürgösségi konferenciát' tartottak a holokausztra és a Soára adott válaszként, 1947-ben, a svájci Seelisbergben. Ezen az összejövetelel egy határozatot fogadtak el arról, hogy "a feladat világszintű természetére tekintettel, az oxfordi konferencián 1946 augusztusában hozott javaslat megvalósítását kötelezővé teszik, mely szerint haladéktalanul létre kell hozni a Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsát. Valamint az akkor kinevezett Állandó Bizottságnak erőteljes lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy minél több országban szervezzék meg és hozzák létre Keresztény Zsidó Tanácsot, amely a Nemzetközi Tanácshoz kapcsolódik".

A Seelisbergben tartott konferencia következményeként megalapították a Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsát, mely most 70 évvel később, világ szerte 39 nemzeti zsidó keresztény dialógus szervezet ernenő szervezeteként szolgál.

Az ICCJ tagszervezeteivel együtt sikeresen részt vett a zsidó-keresztény kapcsolatok történelmi meújításában az elmúlt hét évtizedben, és munkájába bevont teológusokat, történészeket, pedagógusokat és helyi kezdeményezéseket.

Az ICCJ és tagjai az utóbbi években egyre inkább csatlakoztak a zsidók, keresztények és muszlimok közötti Ábrahám párbeszédhez. Az ICCJ erőfeszítései a zsidó-keresztény párbeszéd előmozdítását szolgálja, mely modell lehet a szélesebb körű vallásközi kapcsolatok, különösen a zsidók, keresztények és muszlimok közötti párbeszéd terén.

Az éves konferenciákon és egyéb konzultációkon keresztül az ICCJ olyan platformot kínál, ahol a különböző vallási háttérrel rendelkező emberek a nemzeti és vallási határokon átívelő aktuális kérdéseket vizsgálják, lehetővé téve a tapasztalatok és szakértelem személyes cseréjét.

Az ICCJ nemzetközi központja Heppenheimben, Németországban található, abban a házban, ahol a nagy zsidó gondolkodó Martin Buber és családja élt, amíg a náci üldözés arra kényszerítette őt, hogy elhagyja Németországot.

Mission Statement

According to its constitution, the ICCJ

- **promotes** understanding and cooperation between Christians and Jews based on respect for each other's identity and integrity;
- **addresses** issues of human rights and human dignity deeply enshrined in the traditions of Judaism and Christianity;
- **counters** all forms of prejudice, intolerance, discrimination, racism and the misuse of religion for national and political domination;
- **affirms** that in honest dialogue each person remains loyal to his or her own essential faith commitment, recognizing in the other person his or her integrity and otherness;
- **coordinates** worldwide activities through a programme of carefully structured conferences held regularly in different countries. The participants examine current issues across national and religious boundaries, enabling face-to-face exchanges of experience and expertise;
- **encourages** research and education at all levels, including universities and theological seminaries, to promote interreligious understanding among students, teachers, religious leaders, and scholars;
- **performs** outreach in regions that so far have little or no structured Jewish-Christian dialogue, such as Eastern Europe, Africa, and the Far East;
- **provides** a platform for wide-ranging theological debate in order to add a religious choice to the contemporary search for answers to existential and ethical challenges.

Küldetési Nyilatkozat

Alkotmánya szerint az ICCJ

- elősegíti a keresztények és zsidók közötti megértést és együttműködést az egymás identitásának és integritásának tiszteletben tartása alapján;
- foglalkozik az emberi jogok és az emberi méltóság kérdéseivel, amelyek mélyen ágyazódnak a zsidóság és a kereszténység hagyományaiba;
- ellenzi az előítéletek, az intolerancia, a megkülönböztetés és a rasszizmus minden formáját, valamint ellenzi a nemzeti és politikai hatalom visszaélését a vallással;
- megerősíti, hogy az őszinte párbeszédben minden ember hű marad saját hite iránti elköteleződésében, és tiszteletben tartja a másik fél személyes integritását és másságát;
- koordinálja a különböző országokban gondosan szervezett és rendszeresen megtartott konferenciák programjait világszerte tevékenységével. A résztvevők megvizsgálják a nemzeti és vallási határokon átívelő aktuális kérdéseket, lehetővé téve a tapasztalatok és szakértelem egymás közötti cseréjét;
- ösztönzi a kutatást és az oktatást minden szinten, beleértve az egyetemeket és a teológiai szemináriumokat, a diákok, tanárok, vallási vezetők és tudósok közötti vallásközi megértés előmozdítása érdekében;
- olyan régiókat is elért a munka, ahol eddig kevés, vagy egyáltalán nem strukturált zsidó-keresztény párbeszéd folyt, mint például Kelet-Európa, Afrika és Távol-Kelet;
- platformot biztosít a széles körű teológiai vitához annak érdekében, hogy vallási választást adjon napjaink egzisztenciális és etikai kihívásaira adott válaszok keresése során.

Kecskemét City

Kecskemét is the capital of Bács-Kiskun and is the administrative, economic, and educational centre of the region, rich in cultural values (www.kecskemet.hu).

It is the largest Hungarian county. It is situated in central Hungary, between the rivers Danube and Tisza, 86 km south of Budapest. It is the seventh largest town, covering 321 km² and has a population over 114.000. The region has common borders with Romania in the east and Serbia in the south, so it is often referred to as „The Gate to the Balkan territories”. International and national highways cross the city and there are current plans to further improve the infrastructure by the construction of highway M8.

Thanks to its geographical position, Kecskemét has always been a town of meeting points for all nationalities for different religions, cultures, and businesses. The city was founded at the cross-roads of ancient trading routes. In 1368 it was identified as a market-town in a charter of King Anjou Louis the Great and this year the city is celebrating the 650th anniversary with numerous programs.

The name Kecskemét originates from the word „kecske” - meaning goat, and „mét” - meaning district. A goat can be seen in the coat of arms with the motto of the city: ‘Neither height, nor depth frightens us’. This motto was guiding our ancestors at the turn of the 19th – 20th century at the time of the first important economic boom, when downtown was rebuilt, turning the city into a pearl of Art Nouveau. It also guided the city leaders when they created a new economic model, 10 years ago, to attract new businesses.

The expansion of gardening, viticulture and fruit-growing all lead to the improvement of the city. The most famous product of the city is Apricot Pálinka, which is made of special apricots and the cultivation of this characteristic fruit started more than 100 years ago.

The one-time market town transformed into a sizeable city and became a county capital in 1950, which helped it dynamically emerge into an industrial, commercial, and cultural centre. Rapid economic growth began when Daimler (the inventor of the automobile) set foot in the city 10 years ago. The construction of the Mercedes-Benz plant has given a significant boost to our region.

Kecskemét városa

Kecskemét Bács-Kiskun Megye székhelye, a kulturális értékekben gazdag régió közigazgatási, gazdasági és oktatási központja. (www.kecskemet.hu).

Ez a legnagyobb magyar megye. Közép-Magyarországon, a Duna és a Tisza között, Budapeستől 86 km-re, délre található. Ez a hetedik legnagyobb város, amely 321 km²-t tesz ki és 114.000 lakossal rendelkezik. A régiónak határokon átnyúló határai vannak Romániával keleten és délen Serbiával, ezért gyakran a "Balkán térség kapujának" nevezik. Nemzetközi és országos autópályák haladnak át a városon, és jelenleg vannak olyan tervek, amelyek tovább javítják az infrastruktúrát az M8-as autópálya építésével.

Földrajzi helyzetének köszönhetően Kecskemét mindig is a különböző vallásokhoz, kultúrákhoz és vállalkozásokhoz tartozó nemzetiségek találkozási pontja volt. A várost az ősi kereskedelmi útvonalak kereszteződésén alapították. 1368-ban Nagy Lajos Anjou király kereskedelmi városként alapította meg; ennek kapcsán, ebben az évben a város számos programmal ünnepli fennállásának 650. évfordulóját.

Kecskemét városának neve a "kecske" szóból származik, a "mét" pedig járást jelent. A címet a város mottójával láthatjuk: "Sem magasság, sem mélység nem rettent". Ez a mottó az 19-20. század fordulójától él, az első fontos gazdasági fellendülés során vezették be őseinket, amikor a belváros újjáépült, és a város a szecesszió gyöngyszemévé változott. Ez a gondolat vezette a városi vezetőket, amikor 10 évvel ezelőtt létrehoztak egy új gazdasági modellt, hogy vonzzák az új vállalkozásokat.

A kertészet, a szőlőművelés és a gyümölcsstermesztés elterjedése mind a város javulását eredményezi. A város leghíresebb terméke a barackpálinka, amely speciális sárgabarackból készül, és ennek a jellegzetes gyümölcsnek a termesztése több mint 100 évvel ezelőtt kezdődött.

Az egykori piac egy jelentős várossá alakult, és 1950-ben megyei főváros lett, amely segített abban, hogy dinamikus ipari, kereskedelmi és kulturális központtá váljon. A gyors gazdasági növekedés akkor kezdődött, amikor a Daimler (az autó feltalálója) 10 évvel ezelőtt a városba telepedett. A Mercedes-Benz üzem építése jelentős lökést adott a térségünknek.

It has created thousands of jobs, reducing unemployment, has opened up the possibility of development for smaller businesses and provided impulses for the training of future generations. In 10 years, over six thousand jobs have been created in the city.

Today, Kecskemét is a major contributor to the national economic growth, and its goal is to set the economy onto a long-term growth path. In 2012 the government declared the town and its region Hungary's automotive centre of national significance.

The qualification and professional knowledge of the workforce is an important factor in Kecskemét, where the labour-intensive industrial manufacturing processes are characteristic features. There are 9 specialised secondary educational institutes, where nearly 1000 students start school each year, they can choose from approximately 80 different courses.

Kecskemét is the birth town of József Katona, the author of many Hungarian dramas, and Zoltán Kodály, the world-famous composer, expert of music pedagogy, musicologist, and researcher of folk music. He set up the Hungary's first primary music school in Kecskemét, which is named after him and has become world-famous together with the Kodály Zoltán Institute of Music Pedagogy.

The city is also a significant centre of Fine Arts including the International Studio of Ceramics, Animated Film Studio, Workshop of Enamel Art, the Toy Museum and Workshop, Museum of Naive Artists, Folk Art, Leskowsky Collection of Musical Instruments and Cifrapalota Art Gallery.

The city offers a wide range of programs from early spring to late autumn that enrich the cultural life. The international festivals are an opportunity to invite people from its twin and partner cities. The „Hírös7” Festival is a traditional celebration of Kecskemét which takes place every year in August. During this festival visitors can get acquainted with the agricultural, arts-and-crafts products and the gastronomy of the region and the finest wines of the country.

The Kecskemét International Animation Film Festival takes place together with the Future of Europe International Children and Youth Meeting (Csiperó). The Csiperó Festival will be organized for the 15th time this year, approximately 1500 children from 41 towns of 21 countries arrive for the event.

Több ezer munkahelyet hozott létre, csökkentette a munkanélküliséget, megnyitotta a kisebb vállalkozások fejlődésének lehetőségét, és impulzusokat adott a jövő generációinak képzésére. Tíz év alatt több mint hatezer munkahely jött létre a városban.

Ma Kecskemét az országos gazdasági növekedés jelentős elősegítője, amelynek célja a gazdaság hosszú távú növekedési pályára állítása. 2012-ben a kormány deklarálta, hogy a város és régiója magyarországi viszonylatban az autóipar központja.

A munkaerőképzés és szakmai ismeret fontos tényező Kecskeméten, ahol a munkaigényes ipari gyártási folyamatok jellemző tulajdonságok. 9 középiskolai oktatási intézmény található, ahol évente közel 1000 diák kezdi el tanulmányait, körülbelül 80 különböző kurzus közül választhatnak.

Kecskemét szülővárosa Katona Józsefnek, aki számos magyar dráma szerzője, továbbá Kodály Zoltánnak, a világhírű zeneszerző, zenetudományi, muzikológusi és népzenei kutatónak. Kecskeméten alapította meg Magyarország első elemi zeneiskoláját, melyet róla neveztek el, és méltán vált világhírűvé Kodály Zoltán Zeneművészeti Intézettel együtt.

A város központja a Szépművészet és Keramika Nemzetközi Stúdiójának, az Animációs Filmstúdióknak, a Zománcművészet Műhelyének, a Játékmúzeumnak, a Naív Művészek Múzeumának, a Népművészeti Múzeumnak, a Leskowsky Hangszergyűjteménynek és a Cifrapalota Művészeti Galériának.

A város számos programot kínál kora tavasztól késő őszig, amely gazdagítja a kulturális életet. A nemzetközi fesztiválok lehetőséget kínálnak arra, hogy meghívják az érdeklődőket a tesvér-és partner városokból. A "Hírös7" fesztivál Kecskemét hagyományos ünnepe, amely minden évben augusztusban zajlik. A fesztivál ideje alatt a látogatók megismerhetik a vidék mezőgazdasági, kézműves termékeit és gasztronómiai kínálatát, valamint az ország legjobb borait.

A Kecskeméti Nemzetközi Animációs Filmfesztivál az "Európa jövője Nemzetközi Gyermekek- és Ifjúsági Találkozójaival" (Csiperó) közösen kerül megrendezésre. A Csiperó Fesztivál az idén tizenötödik alkalommal kerül megrendezésre, 21 ország 41 városából 1500 gyerek érkezik a rendezvényre.

Horse culture is also famous and significant developments have started in this field. High quality programs attract tourists from all over the world, e.g. carriage-driving world championships. Besides the colourful cultural life, the improvement of health and wellness tourism is also important. The indoor swimming pool and aqua park is a recreational centre for all generations.

Kecskemét has an extensive network of international relations: it has 13 twin-towns and five partner towns. These relations play a great role in the field of sports, education and culture, resulting in economic co-operation. Kecskemét has launched significant touristic developments. The geographical position is remarkably favourable for tourism development.

Health industry and tourism based on healthcare is a growing market all over the world. Kecskemét has outstanding potential regarding its unique thermal and medicinal waters. Its thermal waters qualified as medicinal waters in 1987 and it is backed by a stable, high standard medical service provided by the Kecskemét Regional Hospital.

Kecskemét is proud of being the host for the closing day of the ICCJ conference. We believe that all our sights, values, traditions and cultural heritage can offer the participants a great opportunity to have a grasp of our vivid everyday life and colourful programs. You are most welcome to our beautiful town.

A lótenyésztés is híres a városban, és e téren jelentős fejlesztések kezdődtek. A kiváló minőségű programok vonzzák a turistákat a világ minden tájáról, pl. kocsivezetői világbajnokság. A színes kulturális élet mellett fontos az egészség- és wellness-turizmus fejlesztése is. A fedett uszoda és az aquapark minden generáció számára rekreációs központ.

Kecskemét kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik: 13 testvérvárossal és öt partnervárossal. Ezek a kapcsolatok nagy szerepet játszanak a sport, az oktatás és a kultúra területén, ami gazdasági együttműködést eredményez. Kecskemét jelentős turisztikai fejlesztéseket indított útjára. A földrajzi elhelyezkedés rendkívül kedvező a turizmus fejlődéséhez.

Az egészségügy és az egészségügyi alapú turizmus egyre növekvő piac a világ minden táján. Kecskemétnek egyedülálló termál- és gyógyvizei vannak. A termálvizeket 1987-ben gyógyviznek minősítették, és a Kecskeméti Területi Kórház magas színvonalú orvosi szolgáltatát támogatja.

Kecskemét büszke arra, hogy az ICCJ konferencia záró napjának fogadója lehet. Hisszük, hogy minden látónivalónk, értékeink, hagyományaink és kulturális örökségünk nagyszerű lehetőséget kínál a résztvevőknek, hogy megismerjék élénk hétköznapunkat és színes programjainkat. Szeretettel várjuk önöket gyönyörű városunkban.

CONFERENCE THEME

In 2018, we commemorate 100 years since the end of the First World War. This tragic conflict delivered the first major blow to post-Enlightenment optimism and to unquestioned faith in the power of human reason and permanent progress. Furthermore, it significantly redrew the geopolitical map of the world, a fact whose manifold implications we have not completely come to terms with even today.

Central Europe is admittedly one of the regions most influenced by the aftermath of the First World War. In a territory with a multitude of national, cultural, and religious heritages, 1918 brought a great opportunity for some nations in this region to pursue their political independence for the first time in history. Others, however, were left with a bitter sense of loss and victimhood. The differences of the past, at times only barely tolerable, have often turned into gaps and wounds.

The events that followed, including a brief period of democracy, the rise of nationalist and fascist regimes, the Second World War, the *Shoah*, communist governments, and the shift to democracy and free-trade capitalism have given rise to new discrepancies and caused even deeper wounds. On the other hand, it has awakened an increased awareness of the need and yearning for reconciliation among various groups and communities.

Today, both in Central Europe and beyond, increasing numbers of people from diverse backgrounds explore how these wounds can be mended and divisions overcome. In a world characterized by frictions and fractures, they seek to fathom what it takes to be full-fledged members of communities and responsible citizens.

The 2018 annual conference of the International Council of Christians and Jews (ICCJ), to be held in Budapest and Kecskemet, Hungary, seeks to explore the Jewish and Christian contributions to this process in wider perspectives.

A KONFERENCIA TÉMÁJA

2018-ban emlékezünk meg az I. világháború befejezésének 100. évfordulójáról. Ez a tragikus konfliktus ütött elsőként szöveget a felvilágosodás utáni optimista világgépbe, az emberi elme erejének megkérdőjelezhetetlenségébe és a feltétlen haladásba vetett hitbe. A háború jelentősen megváltoztatta a világ geopolitikai térképét, amely fölött máig nem tértünk napirendre.

Az I. világháború utáni rendezés talán leginkább Közép-Európára volt hatással. Ez a terület sokféle nemzeti, kulturális és vallási örökséggel bír. Az 1918-as év néhány nemzet számára lehetőséget nyújtott, hogy a történelemben először elnyerjék politikai függetlenségüket, mások azonban sokat vesztek és áldozatok voltak. A történelmi múlt különbözősége gyakran eredményezett törésvonalakat és okozott mély sebeket.

Az I. világháborút követő rövid ideig tartó demokrácia, a nacionalizmusok ébredése, a fasiszta rezsimok, a II. világháború, a Soá, a kommunista rendszerek, a demokráciába való átmenet és a szabadversenyes kapitalizmus új ellentmondásokat hozott és még mélyebb sebeket okozott. Sokan kívánták, hogy a különböző csoportok és közösségek között eljőjön a megbékélés korszaka.

Napjainkban mind Közép-Európában, mind más régiókban, egyre több különböző háttérrel rendelkező ember tárja fel, hogy ezek a sebek hogyan gyógyíthatóak, és hogy a megosztottság leküzdhető. A súrlódásokkal és törésekkel teli világban az emberek arra töreksenek, hogy a közösség teljes jogú tagjai és felelős polgárok legyenek.

A Nemzetközi Keresztény-Zsidó Tanács (ICCJ) 2018-as, Budapesten és Kecskeméten tartandó konferenciája tágabb perspektívákon keresztül kívánja feltárni a zsidó és keresztény hozzájárulást.

In particular, the conference will address the following questions, among others:

- How is reconciliation, as a major concept in both Judaism and Christianity, linked to justice?
- What implications does the idea of reconciliation have for interfaith relations?
- How can the “victim-mentality” be left behind to pursue a path of responsible citizenship?
- How does one find God in one’s enemy?
- What can we as people of faith do to work towards mutual understanding, reconciliation, and peace in our specific contexts, often tainted by national, religious, ethnic, and social conflicts? How do we work together with people of other faiths or of no faith?

A konferencián főleg a következő kérdéseket tárgyaljuk meg:

- A judaizmusban és a kereszténységben központi szerepet betöltő megbékélés miként kötődik az igazságossághoz?
- A megbékélés eszméje miként hat a vallásközi párbeszédre?
- Miként lehet elhagyni az „áldozati mentalitást” a felelős állampolgársághoz vezető úton?
- Hogyan láthatjuk meg Isten arcát saját ellenségünkben?
- Vallásos emberként mit tehetünk egymás megértése, a megbékélés és a béke érdekében saját köreinkben, amikor közénk állnak a nemzeti, vallási, etnikai és társadalmi konfliktusok? Hogyan dolgozzunk együtt más vallások képviselőivel vagy a vallás nélküli emberekkel?

2018 INTERNATIONAL CONFERENCE BUDAPEST

*Towards Reconciliation in a Broken World:
Jewish and Christian Contributions to Responsible Citizenship*

June 24 – 27, 2018

PROGRAM

SUNDAY, JUNE 24, 2018:

- 13.30-15.00** On-Site Registration of Conference Participants,
"Danubius Hotel Flamenco", Budapest
- 16.00-18.00** **Opening Event**
(Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)
- Keynotes:** Prof. Dr Judith Frishman
Cardinal Dr Péter Erdő
- Greetings:** Greeting Addresses by Representatives of Religious and
Civic Organizations and Institutions
- Moderator:** Dr Zsuzsanna Toronyi
- 18.00** **Reception**
- 19.00** **Dinner** (for conference participants)

NEMZETKÖZI KONFERENCIA – BUDAPEST 2018

*A megbékélés útja a törékeny világban: zsidó és keresztény
együttműködés a felelős polgárság érdekében*

2018. június 24 – 27

PROGRAM

2018 JÚNIUS 24. VASÁRNAP:

- 13.30-15.00** Helyszíni regisztráció a konferencia résztvevőinek,
"Danubius Hotel Flamenco", Budapest
- 16.00** **Megnyitó ünnepség**
(Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)
- Főelőadások:** Prof. Dr Judith Frishman
Dr Erdő Péter bíboros
- Köszöntések:** Vallási közösségek civil szervezetek és intézmények
képviselőinek köszöntő beszédei
- Moderátor:** Dr Toronyi Zsuzsanna
- 18.00** **Fogadás**
- 19.00** **Vacsora** (a konferencia résztvevői számára)

MONDAY, JUNE 25, 2018:

- 07.00-07.30 Jewish Morning Prayer
07.00-07.30 Christian Morning Prayer
- 08.00-08.30 On-Site Registration of Day Guests, "Danubius Hotel Flamenco", Budapest
- 08.30-11.00 **Plenary Session**
(Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)
- 08.30 **Meditative Moment**
- 09.00 **Reconciliation in Judaism and Christianity**
This session will seek to engage in dialogue views on reconciliation in Judaism and Christianity, respectively. Central to Jewish faith and yearning, reconciliation is also inextricably linked with repentance and peace. The session will inquire into these connections in detail. Furthermore, it will ask what the link is between reconciliation and justice. Although reconciliation certainly is a religious and spiritual value, biblical and halachic aspects will not be under scrutiny only. As for Christianity, reconciliation is one of the key concepts in Christian faith and theology. Drawing from the emphases of Apostle Paul (2Cor 5:11-21) it is often argued theologically that reconciliation is one of the crucial ministries Christians are called to pursue in the 21st century. The session will inquire what these connotations mean in practice. Furthermore, it will be explored what implications does it have for interfaith relations?
Reconciliation will be construed as a comprehensive notion, encompassing many and various aspects. Therefore, the session will examine what historical, political, social, and ecological ramifications follow from the Jewish and Christian understanding of reconciliation.
- Moderator: Rev. Dr Bo Sandahl
Speakers: Dr Markus Himmelbauer
Rabbi Prof. Dr Ruth Langer
Dr Ilona Szent-Iványi
- 10.20 **Buzz Groups / Question and Answer**

2018 JÚNIUS 25. HÉTFŐ:

- 07.00-07.30 Zsidó reggeli ima
07.00-07.30 Keresztény reggeli áhítat
- 08.00-08.30 Helyszíni regisztráció a napi vendégeknek, a Danubius Hotel Flamencoban
- 08.30-11.00 **Panelbeszélgetés**
(Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)
- 08.30 **Meditatív pillanat**
- 09.00 **Megbékélés a zsidóságban és a kereszténységben**
Ez a szekció törekszik a zsidó és keresztény megbékélésről alkotott nézetek párbeszédére. A zsidó hit és vágyakozás középpontjában a megbékélés elválaszthatatlanul kapcsolódik a bűnbánathoz és a békéhez. A szekció részletesen foglalkozik e kapcsolatokkal. Továbbá megkérdezi, hogy mi a kapcsolat a megbékélés és az igazságosság között. Bár a megbékélés bizonyosan vallási és lelki érték, nem csak bibliai és halachikus szempontok kerülnek vizsgálatra. Ami a kereszténységet illeti, a megbékélés az egyik legfontosabb fogalom a keresztény hitben és teológiában. Pál apostol hangúlyaiából (2Kor 5,11-21) következően gyakran teológiailag állítják, hogy a békéltetés az egyik kulcsfontosságú szolgálat, amelyet a keresztényeknek a XXI. században is folytatniuk kell. Ez a szekció megkérdezi, mit jelentenek ezek a konnotációk a gyakorlatban. Továbbá azt is feltárjuk, hogy milyen hatása van mindennek a vallásközi kapcsolatokra?
A megbékélést átfogó fogalomként értelmezik, amely számos és különböző szempontot foglal magába. Ezért a szekció megvizsgálja, hogy milyen történelmi, politikai, társadalmi és ökológiai következményei lehetnek a megbékélésnek zsidó és keresztény értelmezésben.
- Moderátor: Rev. Dr Bo Sandahl
Előadók: Dr Markus Himmelbauer
Rabbi Prof. Dr Ruth Langer
Dr Szent-Iványi Ilona
- 10.20 **Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok**

11.00-11.30 Coffee Break

11.30-13:00 Plenary Session

(Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

Towards Responsible Citizenship: On Leaving the "Victim-Mentality" Behind in the Context of Central Europe

It has been argued that the so-called victim-mentality is a frequent phenomenon in the context of central European, post-communist countries. This development is augmented by new forms of nationalist ideologies. Moreover, minorities are often left out of the search for a new sense of national identity and find themselves alienated once more, and in a sometimes precarious situation. Here, external, often historical factors are interpreted as the main, or even sole reason for one's unfortunate situation in the present. As a result, the mindset and behavior of a victim is adopted, which have debilitating consequences for the pursuit of one's future. This session will explore this phenomenon from historical, political, social, and theological perspectives. One of the aims will be looking for ways to overcome this mentality, on the way towards active and engaged citizenship.

Moderator: Dr Pavol Bargár

Speakers: Dr Monika Kovács
Prof. Dr Stanislaw Krajewski
Prof. Dr Dorottya Hulster-Nagy

12.30 **Buzz Groups / Question and Answer**

13.00-14.30 Lunch

14.30-16.00 Workshop Session A:

Workshop **A1** (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

Facing the Past as Identity Forming Factor

Moderator: Rev. Prof. Dr Kevin P. Spicer

Presenters: Prof. Dr Alan Berger
Dr Eszter Gombocz

11.00-11.30 Kávészünet

11.30-13:00 Panelbeszélgetés

(Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)

A felelősségteljes polgárság érdekében az áldozat-mentalitástól való megszabadulás Közép-Európa kontextusában

Állítják, hogy az úgynevezett áldozat-mentális gyakori jelenség a Közép-Európai posztkommunista országok összefüggésében. Ezt a folyamatot a nacionalista ideológiák új formái erősítik. Ráadásul a kisebbségeket gyakran kihagyják a nemzeti identitás új értelmezésének kutatásából, újra idegennek érzik magukat az időnként bizonytalan helyzetben. Itt a külső, gyakran történelmi tényezőket úgy értelmezik, mint a jelenben lévő szerencsétlen helyzet fő, vagy akár egyetlen okát. Ennek eredményeképpen az áldozat gondolkodásmódját és magatartását adoptálják, amely gyengítő következményekkel jár az ember jövőbeli törekvéseire. Ez a szekció feltárja ezt a jelenséget történelmi, politikai, társadalmi és teológiai perspektívákból. Az egyik cél, hogy megtaláljuk azt az utat, amely ennek a mentalitásnak a leküzdéséhez vezet, az aktív és elkötelezett polgárság felé vezető úton.

Moderátor: Dr Pavol Bargár

Előadók: Dr Kovács Monika
Prof. Dr Stanislaw Krajewski
Prof. Dr Hulster-Nagy Dorottya

12.30 **Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok**

13.00-14.30 Ebéd

14.30-16.00 Műhelymunka ülés A:

Műhelymunka **A1** (Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)

Szembenézve a múlttal, mint identitás formáló tényezővel

Moderátor: Rev. Prof. Dr Kevin P. Spicer

Előadók: Prof. Dr Alan Berger
Dr Gombocz Eszter

Workshop **A2** (English)

Restoring a Broken World: Joint Bible Reading Based on Our Two Traditions – Exemplified by Exodus 19:3-6 and Psalm 1

Presenters: Prof. Dr Jutta Hausmann
Rabbi Shmuel Szeinhendler

Workshop **A3** (English)

The Power of Words – Does Martin Buber's Idea of Reconciliation and Humanity still Speak to Us Today?

(provided by the *Friends and Sponsors of the Martin-Buber-House*)

Presenters: Birgit Meurer
Dr Eva Schulz-Jander

Workshop **A4** (English)

Rituals of Reconciliation: Case Studies of Reconciliation Processes and Their Outcomes in Colombia and Hungary

Presenters: Héctor Acero Ferrer
Sr Ágnes Pataki

16.00-16.30 Coffee Break

16.30-18.30 Plenary Session

(Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

How can I find God in the "Other"? Towards Responsible Religious Belonging

The ultimate question for people in the pre-modern period was, it is argued, "How can I find a saving God?" Instead, it seems that today this question has for an increasing number of people shifted to "How can I find God in the other?"

Műhelymunka **A2** (angol)

Restoring a Broken World: Joint Bible Reading Based on Our Two Traditions – Exemplified by Exodus 19:3-6 and Psalm 1

[Törött világ helyreállítása: Közös Biblia olvasás a két hagyományban – Exodus 19,3-6 és 1 Zsoltár alapján]

Előadók: Prof. Dr Jutta Hausmann
Rabbi Shmuel Szeinhendler

Műhelymunka **A3** (angol)

The Power of Words – Does Martin Buber's Idea of Reconciliation and Humanity still Speak to Us Today?

[A szavak ereje – vajon Martin Buber eszméje a megbékélésről és az emberiségről ma is szól hozzánk?]
(*A Martin Buber Ház barátai és támogatói közreműködésével*)

Előadók: Birgit Meurer
Dr Eva Schulz-Jander

Műhelymunka **A4** (angol)

Rituals of Reconciliation: Case Studies of Reconciliation Processes and Their Outcomes in Colombia and Hungary

[A megbékélés rituáléi: a megbékélési folyamatok eseteinek elemzése és eredményeik Kolumbiában és Magyarországon]

Előadók: Héctor Acero Ferrer
Sr Pataki Ágnes

16.00-16.30 Kávészünet

16.30-18.30 Panelbeszélgetés

(Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)

Hogyan találhatom meg Istent a "Másik" -ban? A felelős vallási hovatartozás felé

A pre-modern időszakban az emberek számára legfőbb kérdés az volt, hogy "Hogyan találhatom meg a megváltó Istent?" Ehelyett úgy tűnik, hogy ma ez a kérdés egyre több ember számára a "Hogyan találhatom meg Istent a másik emberben?" – kérdésre változott.

This session is designed as an interfaith dialogical panel. In addition to the leading, title question, the panelists, and the audience together with them, will be asked to ponder and discuss questions such as:

Who is my "other"? Who is my friend / neighbor / sibling / enemy? And furthermore, when thinking about these questions, what role is played by the fact that human identity is complex, consisting of numerous identity markers (religion, race, gender, class, age, education, culture, etc.)?

Moderator: Prof. Dr Heidi Hadsell
Speakers: Dr Klára Anwar
Prof. Dr Márta Cserhádi
Elena Dini
Rabbi Prof. Dr Reuven Firestone
Dr Mohammad Hannan Hassan

18.20 **Buzz Groups / Question and Answer**

19.00-20.00 **Dinner**

20.00 **Evening Program** (see p. 60)

Ezt a szekciót vallásközi párbeszéd panelként tervezzük. A vezető címkérdés mellett a panelistákat és a közönséget arra kérjük, hogy közösen gondolkodjanak és vitassák meg az olyan kérdéseket, mint:

"Ki az én 'másom'?". Ki a barátom / szomszédom / testvérem / ellenségem? És továbbá, gondoljunk arra a kérdésre, hogy milyen szerepet játszik az a tény, hogy az emberi identitás összetett, amely számos személyazonosító markert tartalmaz (vallási, faji, nemi, osztály, életkor, oktatás, kultúra stb.)?

Moderátor: Prof. Dr Heidi Hadsell
Előadók: Dr Anwar Klára
Prof. Dr Cserhádi Márta
Elena Dini
Rabbi Prof. Dr Reuven Firestone
Dr Mohammad Hannan Hassan

18.20 **Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok**

19.00-20.00 **Vacsora**

20.00 **Esti program** (lásd 60 old.)

TUESDAY, JUNE 26, 2018:

- 07.00-07.30 Jewish Morning Prayer
07.00-07.30 Christian Morning Prayer
08.00-08.30 On-Site Registration of Day Guests, "Danubius Hotel Flamenco", Budapest

08.30-10.30 **Plenary Session**
(Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)
08.30 **Meditative Moment**
09.00 **Religious Fundamentalism and Political Extremism**
Recently, both religious fundamentalism and political extremism have been getting much attention in the media. Does this phenomenon actually mirror reality, or is it merely a political move aimed at increasing the general feeling of anxiety in society?
Similarly, one can ask what, if any, are the common denominators connecting the two phenomena? Is there anything religious fundamentalists have in common with political extremists? Furthermore, one can ask how religion is (mis)used by (extreme) politics and vice versa.
This session will explore these and other related questions from the perspectives of various academic disciplines (political science, religious studies, history, sociology etc.) as well as geographic factors (Hungary, central Europe, international contexts).

Moderator: Liliane Apotheker
Speaker: Rev. Dr Michael Trainor
Respondents: Prof. Dr Alan Berger
Dr Rita Perintfalvi

10.00 **Buzz Groups / Question and Answer**

10.30-11.00 **Coffee Break**

2018 JÚNIUS 26. KEDD:

- 07.00-07.30 Zsidó reggeli ima
07.00-07.30 Keresztény reggeli áhítat
08.00-08.30 Helyszíni regisztráció a napi vendégeknek, a Danubius Hotel Flamencoban

08.30-10.30 **Panelbeszélgetés**
(Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)
08.30 **Meditatív pillanat**
09.00 **A vallási fundamentalizmus és a politikai szélsőségek**
A közelmúltban mind a vallási fundamentalizmus, mind a politikai szélsőségesség nagy figyelmet kapott a médiában. Vajon ez a jelenség ténylegesen tükrözi a valóságot, vagy csupán politikai eszköz, melynek célja az általános aggodalom növelése a társadalomban?
Hasonlóképpen megkérdezhetjük, hogy melyek a két jelenséget összekötő közös nevezők, ha vannak ilyenek? Van bármi közös a vallási fundamentalistákban és a politikai szélsőségesekben? Továbbá azt is megkérdezhetjük, hogy a (szélsőséges) politika hogyan használja fel (helytelenül) a vallást és fordítva.
Ez a szekció feltárja ezeket és más kapcsolódó kérdéseket a különböző tudományos diszciplínák (politikai tudományok, vallástudomány, történelem, szociológia stb.), valamint földrajzi tényezők (Magyarország, Közép-Európa, nemzetközi összefüggések) perspektíváiból.

Moderátor: Liliane Apotheker
Előadó: Rev. Dr Michael Trainor
Válaszolók: Prof. Dr Alan Berger
Dr Perintfalvi Rita

10.00 **Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok**

10.30-11.00 **Kávészünet**

11.00-12.30 Workshop Session B:

Workshop **B1** (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)
Jewish-Christian Relations in Hungary

Moderator: Dean Ferenc Simon
Presenters: András Heisler
Dr Imre Tokics

Workshop **B2** (English)

Jewish Scholars and the New Testament: The Jewish Annotated New Testament, 2nd Edition

Presenters: Prof. Dr František Ábel
Rabbi Dr David Sandmel

Workshop **B3** (English)

Experiencing and Responding to Fundamentalism in the Light of Jewish-Christian Dialogue

(organized by ICCJ's Theology Committee)

Presenters: Dr Pavol Bargár
Rev. Patrick Morrow
Rev. Dr Michael Trainor
Dr Deborah Weissman

Workshop **B4** (English)

Responsible Citizenship in Multireligious Societies: Jewish, Christian and Muslim Multi-cultural Experiences

(organized by ICCJ's International Abrahamic Forum)

Presenters: Elena Dini
Rabbi Dr Reuven Firestone
Prof. Dr Heidi Hadsell
Dr Mohammed Hannan Hassan
Morteza Rezazadeh

11.00-12.30 Műhelymunka ülés B:

Műhelymunka **B1** (Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)
Zsidó-keresztény kapcsolatok Magyarországon

Moderátor: Simon Ferenc esperes
Előadók: Heisler András
Dr Tokics Imre

Műhelymunka **B2** (angol)

Jewish Scholars and the New Testament: The Jewish Annotated New Testament, 2nd edition

[Zsidó tudósok és az Újszövetség: A zsidó jegyzetekkel ellátott Újszövetség 2. Kiadása]

Előadók: Prof. Dr Ábel František
Rabbi Dr David Sandmel

Műhelymunka **B3** (angol)

Experiencing and Responding to Fundamentalism in the light of Jewish-Christian Dialogue

[A zsidó-keresztény párbeszéd fényében megtapasztalni és válaszolni a fundamentalizmusra]

(az ICCJ Teológiai Bizottságának szervezésében)

Előadók: Dr Pavol Bargár
Rev. Patrick Morrow
Rev. Dr Michael Trainor
Dr Deborah Weissman

Műhelymunka **B4** (angol)

Responsible Citizenship in Multireligious Societies: Jewish, Christian and Muslim Multi-cultural Experiences

[Felelős polgárság egy sokvallású társadalomban: zsidó, keresztény és muszlim multikulturális tapasztalatok]

(az ICCJ Nemzetközi Ábrahám Fórum szervezésében)

Előadók: Elena Dini, Rabbi Dr Reuven Firestone,
Prof. Dr Heidi Hadsell, Dr Mohammed Hannan Hassan,
Morteza Rezazadeh

13.00 -14.30 Lunch
13.45 –14.30 Annual General Meeting of the Association of Friends and Sponsors of the Martin Buber House (for members and interested parties)
15.00-18.00 Field Trips to Local Sites (see p. 59)
18.00 Free Evening

13.00 -14.30 Ebéd
13.45 –14.30 A Martin Buber Ház Baráti és Támogatói Szövetségének éves közgyűlése (tagoknak és érdekelt feleknek)
15.00-18.00 Városnézés (lásd 59 old.)
18.00 Szabad este

WEDNESDAY, JUNE 27, 2018:

07.00-07.30	Jewish Morning Prayer
07.00-07.30	Christian Morning Prayer
07.30-08.00	On-Site-Registration of Day Guests, "Danubius Hotel Flamenco", Budapest
08.00	Bus Transfer to Kecskemét
10.00-10.30	Address of Welcome by the Mayor of Kecskemét Klaudia Szemereyné Pataki
10:30-11.00	Coffee Break
11.00-12.30	Plenary Session (Simultaneous Translation English/Hungarian) Opportunities for Jewish-Christian and Interfaith Dialogue with Youth: Perspectives of Young Professionals <i>This plenary session will explore the conference theme from perspectives of young people. Striving to be intentionally dialogical, this session will bring together young professionals coming from various contexts and faith traditions to ponder key themes of reconciliation, responsible citizenship, and Jewish-Christian and interfaith dialogue and cooperation. A special focus will be given to the panellists' experiences in different settings, in particular in the conference host town of Kecskemét and in contexts as diverse as Canada or Iran.</i>
Moderator:	Rabbi Dr Tamás Róna
Speakers:	Andrea Berei Héctor Acero Ferrer Zoltán Libor Morteza Rezazadeh
12.00	Buzz Groups / Question and Answer
13.00-14.30	Lunch

2018 JÚNIUS 27. SZERDA:

07.00-07.30	Zsidó reggeli ima
07.00-07.30	Keresztény reggeli áhítat
07.30-08.00	Helyszíni regisztráció a napi vendégeknek, a Danubius Hotel Flamencoban
08.00	Busz transzfer Kecskemétre
10.00-10.30	Kecskeméti polgármester üdvözlő beszéde Szemereyné Pataki Klaudia
10:30-11.00	Kávészünet
11.00-12.30	Panelbeszélgetés (szinkrontolmácsolás magyar/angol) Az ifjúsággal folytatott zsidó-keresztény és vallásközi párbeszéd lehetőségei: a fiatal szakemberek perspektívái <i>Ez a plenáris ülés a konferencia témáját dolgozza fel a fiatalok szemszögéből. Ez a szekció olyan fiatal szakembereket hoz össze, akik különféle kontextusból és vallási hagyományokból érkeznek azért, hogy elgondolkodjanak olyan kulcsfontosságú témákon, mint a megbékélés, felelősségteljes polgárság, zsidó-keresztény és vallásközi párbeszéd és együttműködés, törekedve arra, hogy tudatosan dialogikusak legyenek. Különös figyelmet fordítanak a vitafórum tagjainak tapasztalataira a különböző helyszínekre, különösen Kecskemétre, a konferenciának otthont adó városra, és olyan különböző kontextusokra, mint Kanada, vagy Irán.</i>
Moderátor:	Rabbi Dr Róna Tamás
Előadók:	Berei Andrea Héctor Acero Ferrer Libor Zoltán Morteza Rezazadeh
12.00	Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok
13.00-14.30	Ebéd

14.30-16.00 Workshop Session C:

Workshop **C1** (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)
"Am I My Brother's Guardian?" (Gen 4:9): A Hermeneutical Workshop on the Story of Cain and Abel

Moderator: Dr Willy Weisz
Presenters: Rabbi Katalin Kelemen
Rev. Nándor Varga

Workshop **C2** (translation Hungarian/English provided)
Interfaith and Ecumenical Cooperation and Dialogue in Kecskemét

Presenters: László Feczák
Dr József Finta
János Kis
Rabbi Dr Tamás Róna

Workshop **C3** (English)
Paradigm Card Game: Playing with Ideas – How to Play Your Way into a Religious Tradition

Presenters: Anette Adelman
Yuval Katz-Wilfing

Workshop **C4** (English)
Towards Reconciliation over Israel and Palestine

Presenters: Rabbi Leonard Gordon
Prof. Dr Peter Pettit

Workshop **C5** (English)
Righteous by Faith? - A Preview on the Theme of the ICCJ 2019 Conference in Lund, Sweden

Presenters: Prof. Dr Abi Pitum
Rev. Dr Bo Sandahl

14.30-16.00 Műhelymunka ülés C:

Műhelymunka **C1** (Auditorium, szinkrontolmácsolás magyar/angol)
"Testvérem őrzője vagyok én?" (Gen 4:9): Hermeneutikai műhely Káin és Ábel történetéről

Moderátor: Dr Willy Weisz
Előadók: Rabbi Kelemen Katalin
Varga Nándor lelkész

Műhelymunka **C2** (Magyar/angol tolmácsolás biztosítva)
Vallásközi és ökumenikus együttműködés és dialógus Kecskeméten

Előadók: Feczák László
Dr Finta József
Kis János
Rabbi Dr Róna Tamás

Műhelymunka **C3** (angol)
Paradigm Card Game: Playing with Ideas - How to Play Your Way into a Religious Tradition!

[Paradigmatikus kártyajáték: Ötletbörze – hogyan kerülünk közel játékosan egy vallási hagyományhoz]

Előadók: Anette Adelman
Yuval Katz-Wilfing

Műhelymunka **C4** (angol)
Towards Reconciliation over Israel and Palestine

[Izrael és Palesztina közötti megbékélés felé]

Előadók: Rabbi Leonard Gordon
Prof. Dr Peter Pettit

Műhelymunka **C5** (angol)
Righteous by Faith? - A Preview on the Theme of the ICCJ 2019 Conference in Lund, Sweden

[Igaz a hit által? A 2019-es lund-i (Svédország) ICCJ konferencia téma előzetese]

Előadók: Prof. Dr Abi Pitum
Rev. Dr Bo Sandahl

16.00-16.30 Coffee Break

16.30-18.30 Closing Session
(Simultaneous Translation English/Hungarian)

“Shalom aleichem! Pax nobi! As-salamu alaykum! Béke legyem veled! Peace be with you!”

The closing session will bring together religious leaders, activists, and academicians to discuss the issues of peace and reconciliation. What can we do as people of faith or none to work towards mutual understanding, reconciliation, and peace in our specific contexts, often tainted by national, religious, ethnic, and social conflicts?

Moderator: Prof. Dr József Szécsi

Speakers: Judy Banki
Dr Péter Feldmájer
Rev. Dr Volker Haarmann
Prof. Dr Jutta Hausmann

17.50 **Buzz Groups / Question and Answer**

19.00-22.00 Closing Dinner

22.00 Bus Transfer to the “Danubius Hotel Flamenco”, Budapest

16.00-16.30 Kávészünet

16.30-18.30 Záróülés
(szinkrontolmácsolás magyar/angol)

“Shalom aleichem! Pax nobi! As-salamu alaykum! Béke legyen veled! Peace be with you!”

A záróülés összehozza a vallási vezetőket, aktivistákat és akadémikusokat, hogy megvitassák a béke és megbékélés kérdéseit. Mit tehetünk mi hívő és nem hívő emberek a kölcsönös megértés, megbékélés, és béke felé vezető úton konkrét kontextusainkban, melyet gyakran terhelnek nemzeti, vallási, etnikai és társadalmi konfliktusok?

Moderátor: Prof. Dr Szécsi József

Előadók: Judy Banki
Dr Feldmájer Péter
Rev. Dr Volker Haarmann
Prof. Dr Jutta Hausmann

17.50 **Csoportmegbeszélés / Kérdések és válaszok**

19.00-22.00 Záró rendezvény

22.00 Busz transzfer a "Danubius Hotel Flamenco"-ba, Budapest

WORKSHOP SESSION A / MŰHELYMUNKA ÜLÉS A

A1 (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

A1 (Auditorium, szinkron tolmácsolás magyar/angol)

Prof. Dr Alan Berger, Dr Ezter Gombocz, Rev. Prof. Dr Kevin P. Spicer

Facing the past as identity forming factor

Transferring memories is of key importance in the instilling of democratic values.

However, in Hungary there seems to be no consensus regarding the interpretation and memory of the Holocaust.

The different narratives are contradictory and therefore common memory cannot become a power in forming identity.

Even for the third generation Americans common memory is difficult. It is unlike blood, it cannot-be transfused, but it is possible to achieve a heightened awareness of the Holocaust and its psycho-social and theological legacies.

In the framework of the workshop the question occurs whether the Holocaust exhibitions and monuments help the youngsters to face the present and past instead of declining responsibility.

Szembenézve a múlttal, mint identitás formáló tényezővel

Az emlékek átadása kulcsfontosságú a demokratikus értékekre való nevelésben. Magyarországon azonban úgy tűnik, hogy nincs egyetértés a holokauszt értelmezésével és emlékezetével kapcsolatban. A különböző narratívák ellentmondásosak, ezért a közösségi emlékezet nem képvisel erőt az identitás kialakításában. Még a haramadik generációs amerikaiak számára is nehéz a közös memória. Ellentétben a vérrel, ezt nem lehet átömleszteni, de arra van lehetőség, hogy a holokauszt és annak pszichoszociális s teológiai örökségét fokozatosan tudatosítsuk. A műhely keretében felmerül a kérdés, hogy vajon a holokauszt kiállítások és emlékművek segítenek-e a fiataloknak szembenézni a jelennel és a múlttal a felelősségérzet csökkenése helyett.

A2 (Room "Park II", English)

Prof. Dr Jutta Hausmann, Rabbi Shmuel Szteinhendler

Restoring a Broken World: Joint Bible Reading based on our two Traditions – exemplified by Exodus 19:3-6 and Psalm 1

[Törött világ helyreállítása: Közös Biblia olvasás a két hagyományban – Exodus 19,3-6 és 1 Zsoltár alapján]

The special connection between Israel and its God is marked not only by God's binding to His people, but also by His expectation of their being committed to His will. The obedience to the Torah is of great importance for successful life in the community. Both texts of the Hebrew Bible are addressed to Israel - and are part of the Christian Bible, too.

We will discuss questions such as:

What does "you shall be my treasured possession among all peoples" (Ex 19,5) mean in Jewish and Christian perspectives?

What is the ethical dimension of "you shall be to me a kingdom of priests and a holy nation" (Ex 19,6) in a particular as well as in a universal perspective?

How can the "delight in the law of the Lord" (Psalm 1,2) contribute to mending a broken world?

A3 (Room "Park III", English)

Birgit Meurer, Dr Eva Schulz-Jander

The Power of Words – Does Martin Buber's Idea of Reconciliation and Humanity still Speak to Us Today?

[A szavak ereje – vajon Martin Buber eszméje a megbékélésről és az emberiségről ma is szól hozzánk?]

The religious philosopher, educator and one of the great thinkers of the 20th Century Martin Buber (1876-1965) dedicated a great portion of his life to searching for ways to overcome conflict and bring about reconciliation. Buber was convinced that the adversarial approach to conflict resolution only deepens the rift between the conflicting parties and causes more conflicts. His teachings focus on replacing this approach by what he termed dialogue. Dialogue to his understanding is a form of interpersonal

and intercommunal encounter under the imperative requirement to accept that all (both) partners can be right.

In this workshop we shall explore the deeper meaning of Buber's concepts of dialogue, encounter and humanity. Do they still offer us the possibilities for a roadmap to reconciliation? We shall focus on some of his texts treating the subject.

A4 (Room "Park IV", English)

Héctor A. Acero Ferrer, Sr Ágnes Pataki

Rituals of Reconciliation: Case Studies of Reconciliation Processes and Their Outcomes in Colombia and Hungary

[A megbékélés rituáléi: a megbékélési folyamatok eseteinek elemzése és eredményeik Kolumbiában és Magyarországon]

In the Republic of Colombia, April 9 marks the "National Day of Remembrance and Solidarity with the Victims of the Armed Conflict." This initiative emerged in 2011 out of a large societal movement –spearheaded by the National Centre for Historical Memory and supported by a number of religious organizations, international partners, and community projects. This commemorative ritual contributed in significant ways to the peace agreement that the government of Colombia reached with the rebels of FARC-EP. It will be explored how commemorative exercises such as the "Day of Remembrance," which reinterpret traditional religious rituals in light of current social issues, have helped to positively transform Colombia's democracy, creating spaces for safe public dialogue and disagreement that were previously unimaginable.

The March of Life movement was initiated in Tübingen, Germany in 2007. Its goal is to bring reconciliation between the Holocaust survivors or their descendants and the descendants of the perpetrators. In 2014 the March of Life took place in Hungary. In this workshop, the healing effects of the "rituals" in connection with the March of Life will be explored showing that we need to explore ways to reach out to the wider public in order to bring genuine reconciliation between Jews and Christians in Hungary, which later might serve as a model to work toward reconciliation among other groups such as victims and perpetrators from the time of the communist dictatorship, or other disadvantaged ethnic minorities and the majority of the society.

Workshop Session B / Műhelymunka ülés B

B1 (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

B1 (Auditorium, szinkron tolmácsolás magyar/angol)

Andras Heisler, Dean Ferenc Simon, Dr Imre Tokics

Jewish-Christian Relations in Hungary

Zsidó-keresztény kapcsolatok Magyarországon

B2 (Room "Park II", English)

Prof. Dr František Ábel, Rabbi David Sandmel

Jewish Scholars and the New Testament: The Jewish Annotated New Testament, 2nd edition

[Zsidó tudósok és az Újszövetség: A zsidó jegyzetekkel ellátott Újszövetség 2. kiadása]

The publication of the first edition of the Jewish Annotated New Testament in 2011 was a watershed moment in Jewish scholarship and Jewish-Christian relations. Now a second, and significantly revised, edition has been released. In this session, David Sandmel will address the history of Jewish engagement with the New Testament and Ábel František will offer an evaluation of the new edition.

B3 (Room "Park III", English)

Dr Pavol Bargár, Rev. Dr Michael Trainor, Dr Debbie Weissman

Experiencing and Responding to Fundamentalism in the Light of Jewish-Christian Dialogue

[A zsidó-keresztény párbeszéd fényében meg tapasztalni és válaszolni a fundamentalizmusra]

The term "fundamentalism" - like "extremism" - is more discussed and condemned than it is defined. This workshop will explore some of the ways in which it might be understood. What are its causes? Is it always religious, or might there be secularist "fundamentalism" which might be overlooked? What is the appropriate response that those of us involved in

Jewish-Christian dialogue can make to fundamentalism? In light of the conference theme, are there pathways to reconciliation with those who enact deeds derived from a spirit of so-called "religious extremism" and "fundamentalist" attitudes?

B4 (Room "Park IV", English)

Elena Dini, Rabbi Dr Reuven Firestone, Prof. Dr Heidi Hadsell, Dr Mohammed Hannan Hassan, Morteza Rezazadeh

Responsible Citizenship in Multireligious Societies: Jewish, Christian and Muslim Multi-cultural Experiences

[Felelős polgárság egy sokvallású társadalomban: zsidó, keresztény és muszlim multikulturális tapasztalatok]

World societies are increasingly becoming diverse, multicultural and multireligious. They do not exist in isolation. On the contrary, they co-exist, intersect and interact with each other contributing to nation building. In some cases, religions are asked to be kept within the private sphere. Nonetheless, Jewish, Christian and Muslim communities generally believe that good believers are good citizens, actively contributing to the common good and the betterment of humanity. They are called to be responsible citizens in the public sphere. In this workshop the presenters will discuss the terms at stake. The panel, hailing from the various continents, will also share the Jewish, Christian and Muslim perspectives, drawing from multicultural experiences. This workshop will be interactive, with opportunity for attendees to share experiences and insights.

Workshop Session C / Műhelymunka ülés C

C1 (Auditorium, Simultaneous Translation English/Hungarian)

C1 (Auditorium, szinkron tolmácsolás magyar/angol)

Rabbi Katalin Kelemen, Rev. Nándor Varga, Dr Willy Weisz

"Am I My Brother's Guardian?" (Gen 4:9): A Hermeneutical Workshop on the Story of Cain and Abel

This workshop will explore distinct ways Jewish and Christian traditions, respectively, take to interpret the story of Cain and Abel. It will consider not only psychological and etymological aspects, but also "gaps" in Scriptures to make sense of the narrative on the "first fratricide".

Rabbi Katalin Kelemen will focus on the question: What did Cain say in the field to Abel? According to Jewish Sages, the Eternal has created the Torah together with "holes" to provoke all generations to initiate discussions about the narratives. One of the most famous gaps can be found in the tragic history of the first biblical brotherhood. What kind of destructive emotions did creep in between the brothers before the tragic event? The radical text interpretation of Genesis Rabba 22:7 is also today a valid response for all of us who seek the path of reconciliation in our fragile world.

Following this chain of thoughts Rev. Nándor Varga will raise the questions: Who is my brother? Whom do we call brother and sister nowadays? In Christian communities we often call each other brother and sister as created and redeemed persons. How is this related to social and ethical questions of the 21st century?

"Testvérem őrzője vagyok én?" (Gen 4:9): Hermeneutikai műhely Káin és Ábel történetéről

Kelemen Katalin rabbi gondolatai: Mit mondott Káin Ábelnek a mezőn? Bölcsseink szerint az Örökkévaló a Tórát a benne levő tartalmi "lyukakkal" együtt teremtette - vitaindítóul minden generáció számára. Szentírásunk egyik legrejtélyesebb ilyen hiátusa az első bibliai testvérpár tragikus történetében van, 1.Mózes 4:8-ban. Vajon milyen szóváltás zajlott le Káin és Ábel között, ami az emberiség első gyilkosságához vezetett? Elemzésünk tárgya, egy rabbinikus midrás: Genezis Rabba 22.7 radikális válasza mai világunkban is érvényes, súlyos tanulságokkal szolgál.

Varga Nándor elkész folytatja tovább a gondolatokat, kiegészítve a következőkkel: Ki a testvérem? Keresztyén közösségeinkben gyakran szólítjuk meg egymást testvérnek. A teremtés okán, a megváltás okán. A 21. század társadalompolitikai és etikai kérdéseiben is ezek a válaszok megkerülhetetlenek.

C2 (translation Hungarian/English provided – magyar/angol tolmácsolás)

László Feczák, József Finta, János Kis, Rabbi Dr Tamás Róna

Interfaith and Ecumenical Cooperation and Dialogue in Kecskemét

This workshop will offer glimpses of how interfaith and ecumenical cooperation and dialogue in the city of Kecskemét is pursued. Using the imagery of a public square where everyday life takes place, the workshop will introduce the life of five faith communities located in the central city square, namely, the Greek Catholic, Roman Catholic, Lutheran, Reformed, and Jewish communities, respectively. The workshop will explore how the communities pursue peaceful coexistence not only among themselves but also within their broader context.

Vallásközi és ökumenikus együttműködés és dialógus Kecskeméten

A workshop bemutatja, hogyan működik a vallásközi és az ökumenikus együttműködés Kecskeméten. Felhasználva a főtér képét, a workshopban a főtér körül összpontosuló öt nagy közösség életét bemutatjuk be: a görög katolikus, a római katolikus, az evangélikus, a református és a zsidó közösségét. A workshop megmutatja, hogyan élnek békésen nemcsak egymás mellett, de tágabb kontextusban is.

C3 (English)

Anette Adelman, Yuval Katz-Wilfing

Paradigm Card Game: Playing with ideas - how to play your way into a religious tradition

[Paradigmatikus kártyajáték: Ötlebörze – hogyan kerülünk közel játékosan egy vallási hagyományhoz]

“Paradigm - great ideas” is a card game which is designed to be both fun and informative. In the game, participants are presented with ideas from

the Jewish traditions, in the form of quotations from various texts. These texts range from the ancient scriptures to modern day thinkers. The participants need to select ideas they identify with and present them to others, thus getting them invested in the ideas and involved in the emerging discussions.

They are rewarded for furthering the discussion, either by picking interesting ideas, asking good questions or presenting their own responses in an engaging manner. The game presents a unique and playful way to discuss ancient religious traditions in a modern and non-judgemental context. This original game deals exclusively with Jewish ideas, and was successfully used as a tool to break the ice and to encouraging in depth discussions in both the Jewish as well as various interfaith contexts. The paradigm-interfaith project is planned to extend this card game with an extra card set which can be used for multi-directional interfaith activities. The game enables participants to look beyond their own religious tradition while furthering the knowledge about their own tradition. In this way the game aims at a better interreligious understanding, reconciling religious systems of ideas while maintaining the independence and self-determination of these religious traditions.

C4 (English)

Rabbi Leonard Gordon, Prof. Dr Peter Pettit

Towards Reconciliation over Israel and Palestine

[Izrael és Palesztina közötti megbékélés felé]

The past twenty years have brought widening ruptures between Jews and Christians as repeated flare-ups in the Arab-Israeli-Palestinian conflict have splashed across world media. Our religious communities have been pulled apart both internally and from one another by the forces that would recruit us as political allies in the conflict. Interfaith Partners 4 Peace offers a model for ministers, rabbis, and cantors to work toward reconciliation in their local settings while also joining forces to support people-to-people coexistence efforts in the Middle East. Learn about this program of shared study, travel, and teaching in a workshop setting with hands-on engagement in the process, led by its co-directors.

C5 (English)

Prof. Dr. Abi Pitum, Rev. Dr. Bo Sandahl

Righteous by Faith? A Preview on the Theme of the ICCJ 2019 Conference in Lund, Sweden

[Igaz a hit által? A 2019-es lundi (Svédország) ICCJ konferencia téma előzetese]

The conference will focus on a theological theme that has often stood in the center of theological debate. How can understandings and experiences of righteousness enrich dialogue between Jews and Christians?

Is righteousness a Christian theme more than a Jewish one? What are the relations among faith, acts, mercy and righteousness?

In Jewish tradition there is no conflict between works and grace, what can Christians learn from this? And Paul, in what sense was he a Christian and how can his theology be seen as Jewish?

The conference will also highlight the 10th anniversary of "A Time for Recommitment to Jewish-Christian Relations: The 12 Points of Berlin".

FIELD TRIPS TO LOCAL SITES – TUESDAY AFTERNOON

Trip 1:

"A Bit of Everything" – Guided Sightseeing Tour around Budapest by Bus

English / groups of max. 30 participants

Trip 2:

Walking Tour in Buda: Castle, Matthias church, medieval synagogue

English / groups of max. 20 participants

Trip 3:

Jewish-Christian and Ecumenical Walking Tour in Pest

English / groups of max. 20 participants

Trip 4:

Visit of the Holocaust museum and memorial Budapest

English / groups of max. 25 participants

OTHER EVENTS AND MEETINGS

Monday, June 25, 2018, 20.00 hrs.:

“Go to the Movies” (rooms “Park III” & “Buda II”)

1. STEALING KLIMT (2007) – The true story of the *Woman in Gold*

This is the documentary of the dramatic story of the long struggle by Maria Altmann, an elegant elderly Viennese lady, to recover five Klimt paintings stolen from her family by the Nazis in 1938. The five Klimts were transferred to the Austrian National Gallery where they hung for decades after the War.

The paintings included the iconic "Woman in Gold", the portrait of Maria's aunt, Adele Bloch-Bauer, which became known as the "Mona Lisa of Austria". This David and Goliath story chronicles Maria's early life in glittering fin-de-siècle Vienna, her dramatic escape from Nazi terror and her courageous fight to recover the five Klimts against all the odds.

Many thanks to Tim Schwarz (London), producer of „Stealing Klimt“, for his permit to show the film at our Budapest Conference. If you should wish to get the DVD for yourself or as a gift, please contact Tim at stealingklimt@gmail.com

2. REGINA JONAS (2013) – The world’s first female rabbi

This evening session focuses on the life of Regina Jonas, the first woman to be ordained as a rabbi. Using the documentary "Regina" (2013, Hungary / Germany, directed by Diana Groó), it will explore her story in the context of Berlin in the first half of the 20th century. The session will provide space for discussion.

“Interfaith Game Night” (room “Park II”)

3. PARADIGM CARD GAME

Come and try out a new way to educate and inform people about religious tradition while enabling a structured dialogue about the central ideas important to all of us!

Participants will get a hand on experience playing the “great ideas of Judaism” card game. They will get a chance to pick ideas and discuss them, gain points and win prizes!

For more information about the game, please see the description of workshop C3 on page 56.

Tuesday, June 26, 13.45 – 14.30 hrs. (room “Buda II”)

Annual General Meeting of the Association of Friends and Sponsors of the Martin Buber House (for members and interested parties)

Thursday, June 28, 2018, 9.00 – 13.00 hrs. (room “Park II”)

Annual General Meeting of the Members of the ICCJ (AGM)

13.00 Lunch for members and delegates

PRESENTERS AND SPEAKERS

Ábel, František

Slovakia, Dr František Ábel, Associate Professor at the department of New Testament at the Evangelical Theological Faculty of the Comenius University in Bratislava, reverend in the Evangelical Church of the Augsburg confession in Slovakia

Acero Ferrer, Héctor

Colombia/Canada, Héctor Acero Ferrer, Associate Director of the Centre for Philosophy, Religion, and Social Ethics - Institute for Christian Studies, and Adjunct Faculty at the Waterloo Lutheran Seminary - Wilfrid Laurier University.

Adelmann, Anette

Germany, Anette Adelmann, Protestant theologian and expert scientist in Jewish Studies, General Secretary of the International Council of Christians and Jews (ICCJ)

Anwar, Klára

Hungary, Dr Klára Anwar, PhD in Management and Business Administration Sciences, also a BA degree in Islamic Shariah from the European Institute for Human Sciences, at Lampeter University, UK, chief councillor and statistical advisor, teacher of religion in the Organization for Muslims in Hungary, committed advocate of interfaith dialogue

Apotheker, Liliane

France, Liliane Apotheker, First Vice-President of the International Council of Christians and Jews (ICCJ)

Banki, Judith

USA, Dr Judith Banki, Senior Advisor, Interreligious Affairs, Tanenbaum Center for Interreligious Understanding, author and lecturer, Advisory Committee, National Catholic Center on Holocaust Education, Shevet Achim Award, CCJR, Interfaith Gold Medallion Award, ICCJ

Bargár, Pavol

Czech Republic, Dr Pavol Bargár, researcher at the Protestant Theological Faculty of Charles University in Prague, Board member of the CCJ in the Czech Republic, Second Vice-President of the International Council of Christians and Jews (ICCJ)

Berei, Andrea

Hungary, Andrea Berei, public cultural expert, program organizer of most important activities of the Kecskemét Folk Music Meetings, creator and facilitator of a civil organization that is a multi-cultural community in the community, since 2017 President of the organizations of the Future of Europe

Berger, Alan

USA, Dr Alan Berger, Professor of Judaic Studies at Florida Atlantic University, Raddock Family Eminent Scholar Chair for Holocaust Studies, and Director of the Center for the study of Values and Violence after Auschwitz at Florida Atlantic University

Cserhádi, Márta

Hungary, Dr Márta Cserhádi, Associate Professor for New Testament, Lutheran University in Budapest

Dini, Elena

Italy, Elena Dini, voluntary teaching assistant in Islamic History and Institutions at the University "Roma Tre". Responsible of the interfaith group at the Sacred Heart Basilica in Rome and member of the steering committee of ICCJ's International Abrahamic Forum (IAF)

Erdő, Péter

Hungary, Cardinal Péter Erdő, Archbishop of Esztergom-Budapest and the Primate of Hungary

Feczák, László

Hungary, László Feczák, Greek Catholic organizing pastor, in 1984 admitted to the Theological College of Greek Catholic in Nyíregyháza, responsible for the pastoral care of Greek Catholics in the Bács-Kiskun County, teacher for educators at the Nyíregyháza College and the Szent Atanáz Theological College

Feldmájer, Péter

Hungary, Dr Péter Feldmájer, former president of the Federation of Jewish Communities in Hungary (MAZSIHISZ), former chairman of the Hungarian Jewish Cultural Association, chairman of the MAZSIHISZ Central-Hungarian Territorial Group, supreme leader of the Jewish Community of Nagykövös

Finta, József

Hungary, Dr József Finta, PhD from moral theology, appointed general deputy of the Kalocsa-Kecskemét Archbishop in 2010, since 2017 parish priest of the Kecskemét main parish

Firestone, Reuven

USA, Rabbi Dr Reuven Firestone, Regenstein Professor in Medieval Judaism and Islam at the Hebrew Union College Jewish Institute of Religion in Los Angeles, and Chair of the steering committee of ICCJ's International Abrahamic Forum (IAF)

Frishman, Judith

Netherlands, Dr Judith Frishman, Professor of Judaism at the Institute for Religious Studies, Leiden University

Gombocz, Eszter

Hungary, Dr Eszter Ilona Gombocz, tutor at Wesley János Theological College: courses of communal social work, Holocaust pedagogy, history of Jewry, German language, college instructor at Apor Vilmos Catholic College: courses of Bilingualism, Gentilical literature, etc., since 2005 guide at the Budapest Holocaust Memorial Centre

Gordon, Leonard

USA, Rabbi Leonard Gordon, D.Min., co-director of Interfaith Partners for Peace, his Doctor of Ministry thesis at Andover Newton Theological School focused on interfaith pedagogy for peace building

Haarmann, Volker

Germany, Rev. Dr Volker Haarmann, Pastor for Jewish-Christian relations, Protestant Church of the Rhineland, Duesseldorf

Hadsell, Heidi

USA, Dr Heidi Hadsell, Professor of Social Ethics, President of Hartford Seminary, member of the steering committee of ICCJ's International Abrahamic Forum (IAF)

Hassan, Mohammad Hannan

Singapore, Dr Mohammad Hannan Hassan, Director Capacity Building and Interfaith Engagement, Vice Dean Muis Academy, Islamic Religious Council of Singapore, member of the steering committee of ICCJ's International Abrahamic Forum (IAF)

Hausmann, Jutta

Hungary/Germany, Dr Jutta Hausmann, Professor emeritus at the Lutheran Theological University Budapest

Heisler, András

Hungary, András Heisler, Vice-President of the World Jewish Congress, President of the Federation of Jewish Communities in Hungary (MAZSIHISZ)

Himmelbauer, Markus

Austria, Dr Markus Himmelbauer, Minister of the Catholic Parish Wolfsegg am Hausruck (Upper Austria, Diocese of Linz), 1996-2015 Director of the Austrian Coordinating Committee for Christian-Jewish Cooperation, 2008-2015 teaching Biblical Studies at the University College for Teacher Education of Christian Churches, Vienna

Katz-Wilfing, Yuval

Austria, Yuval Katz-Wilfing, holds a BSc in computer science and a MA in religious science from the Hebrew University in Jerusalem, member of the Austrian Coordinating Committee for Christian-Jewish Cooperation and of the European Muslim Jewish Dialogue as organizer and public speaker

Kelemen, Katalin

Hungary, Rabbi Katalin Kelemen, Hungary's first female rabbi (in 1998 appointed at Leo Baeck College in London), religious leader of the Sim Shalom Progressive Jewish Community

Kis, János

Hungary, Rev. János Kis, Lutheran Pastor, since thirty years pastor in Kecskemét

Kovács, Monika

Hungary, Dr Monika Kovács, Associate Professor at the Institute of Intercultural Education and Psychology at ELTE, teaching social psychology at BA, MA and PhD level as well as facilitating anti-bias, human rights and intercultural sensitivity trainings, expert on Holocaust, anti-bias and human rights education

Krajewski, Stanislaw

Poland, Dr Stanislaw Krajewski, Professor at the Institute of Philosophy of the University of Warsaw, founding member of the Polish-Israeli Friendship Society and of the Polish Council of Christians and Jews, its Jewish co-chair since inception, former member of the board of the Union of Jewish Religious Communities in Poland, member of the International Council of the Auschwitz Camp Museum and Memorial

Langer, Ruth

USA, Dr Ruth Langer, Professor of Jewish Studies, Theology Department, Associate Director of the Center for Christian-Jewish Learning, Boston College

Libor, Zoltán

Hungary, Zoltán Libor, Chief Counselor at the municipality of Kecskemét, graduated sociologist and literary historian, referent for youth, senior citizenship, and civil affairs of the Municipality of Kecskemét, professional leader of the local youth initiatives

Meurer, Birgit

Germany, Birgit Meurer, ICCJ staff, historian and archeologist, in charge of regional adult education and outreach programs for the Martin Buber House, Heppenheim

Morrow, Patrick

Great Britain, Rev. Patrick Morrow, Anglican parish priest and chaplain, writer for the CCJ UK Theology Group

Nagy, Dorottya

Netherlands, Dr Dorottya Nagy, Professor of missiology at the Protestant Theological University in Amsterdam with research interest in migration, mission studies, ecclesiology, Christianity in postcommunist Europe, and innovative ways of theologizing. President of the Central and Eastern European Association for Mission Studies (CEEAMS) and member of the editorial board of its journal, ordained Lutheran minister

Pataki, Ágnes

Hungary, Sr Ágnes Pataki, SSS, General Moderator of the Sister of Social Service

Perintfalvi, Rita

Hungary, MMag. Dr Rita Perintfalvi, research fellow status at the University of Vienna, Faculty of Catholic Theology, Institute of Systematic Theology and Ethics, Catholic theologian with a PhD in Old Testament Studies, teacher of religion, leader of the Interfaith Project "Together for our Future! Religions for a More Open and Inclusive Society" and the president of the Hungarian Society of Women in Theological Research

Pettit, Peter A.

USA, The Rev. Dr Peter A. Pettit, Associate Professor of religion studies at Muhlenberg College, co-director of Interfaith Partners for Peace, director of the Institute for Jewish-Christian Understanding and research fellow at the Shalom Hartman Institute, Jerusalem and New York, Vice-President of the Friends and Sponsors of the Martin Buber House

Pitum, Abi

Germany, Prof. h.c. Dr Abi Pitum, Treasurer of the ICCJ, Board member of the German Council of Christians and Jews (Deutscher Koordinierungsrat der Gesellschaften für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit – DKR).

Rezazadeh, Morteza

Iran, Morteza Rezazadeh, teacher in the Islamic Seminaries of Qom and Mashhad, PhD candidate in Comparative Studies of Religions and Mysticism at the Ferdowsi University of Mashhad, M.A. in Philosophy of Religion from the University of Religions and Denominations in Iran and

M.A. in Islamic Studies and Christian-Muslim Relations from Hartford Seminary, USA

Róna, Tamás

Hungary, Rabbi Dr Tamás Róna, leader Rabbi of Center Hungarian Region, lecturer at the Rabbinical Seminary, Budapest

Sandahl, Bo

Sweden, Rev. Dr Bo Sandahl, ICCJ President, Dean of Lund Cathedral

Sandmel, David

USA, Rabbi Dr David Sandmel, Director of Interreligious Engagement for the Anti-Defamation League (ADL)

Schulz-Jander, Eva

Germany, Dr Eva Schulz-Jander, President of the Association of Friends and Sponsors of the Martin-Buber-House

Simon, Ferenc

Austria, Dean Ferenc Simon, chief pastor, since 2010 priest of the Viennese Diocese, since 2005 Hungarian Pastor of the Vienna Archdiocese, since 2006, with the appointment of the Austrian Bishops' Conference, the prime pastor of the Hungarians of Austria, since 2015 competent for Christian-Jewish Dialogue of the Vienna Diocese

Spicer, Kevin

USA, Rev. Dr Kevin P. Spicer, C.S.C., James J. Kenneally Professor of History at Stonehill College, North Easton, MA, Chair of the Council of Centers on Jewish-Christian Relations (CCJR), North America, and co-editor of the CCJR's journal, *Studies in Christian-Jewish Relations*

Szécsi, József

Hungary, Dr József Szécsi, Professor of Philosophy of Religions, initiator of the foundation of the Christian Jewish Society in 1991, of which he has been general secretary since, member of the Hungarian Christian Jewish Council, associate professor of the Hungarian Rabbinical Institute and Jewish University, director of the ancient manuscript collection of the Hungarian Rabbinical Institute

Szeberényi, Tamás

Hungary, Dr Szeberényi Gyula Tamás, Deputy Mayor of the County of Kecskemét, member of the ICCJ Budapest Conference Planning Committee

Székely, János,

Hungary, Bishop János Székely, Bishop of Szombathely, Hungary, Catholic president of the Hungarian Council of Christian and Jews, member of the ICCJ Budapest Conference Planning Committee

Szent-Iványi, Ilona

Hungary, Rev. Dr Ilona Szent-Iványi, Unitarian (Protestant) minister, her PhD thesis dealt with interfaith dialogue and Christian-Muslim relation, she studied at Oxford University, UK and was a post graduate student at the University of Chicago, Ill. USA, board member of the Hungarian Jewish-Christian Council and of the Christian-Jewish Society in Hungary

Szteinhendler, Shmuel

Chile, Rabbi Shmuel Steinhendler, President of the Confraternidad Judeo Cristiana de Chile and member of the ICCJ executive board

Tokics, Imre

Hungary, Dr Imre Tokics, Head of the Old Testament Department at the Hungarian Adventist Theological College, Professor of the Old Testament and Jewish religious sciences, served as Pastor and lecturer in the Seventh-Day Adventist Church for 30 years, Director of the SDA Church of Hungarian Jewish-Adventist Friendship Center

Toronyi, Zsuzsanna

Hungary, Dr Zsuzsanna Toronyi, director of the Hungarian Jewish Museum and Archives

Trainor, Michael

Australia, Rev. Dr Michael Trainor, senior lecturer at the Australian Catholic University, President of the Australian Council of Christians and Jews (ACCJ) and member of the ICCJ executive board

Varga, Nándor

Hungary, Rev. Nándor Varga, pastor of the Reformed Church in Hungary, former appointed member of the Basler Mission (today known as: Missio 21), pastor of Kecskemét Reformed Church since 2010

Weissman, Deborah

Israel, Dr Deborah Weissman, ICCJ consultant

Weisz, Willy

Austria, Dr Willy Weisz, Jewish Vice-President of the Coordinating Committee for Christian-Jewish Cooperation, the Austrian ICCJ member, lecturer on Judaism and Jewish ethics, member of the ICCJ executive board

THE 2018 BUDAPEST PLANNING COMMITTEE**Chairs:**

Pavol Bargár

Tamás Róna

József Szécsi

Members: (in alphabetical order)

Anette Adelmann

Peter Feldmajer

Jutta Hausmann

András Heisler

János Székely

Ilona Szent-Ivanyi

Imre Tokics

Tamás Szeberényi

ICCJ EXECUTIVE BOARD

Bo Sandahl, Sweden

President

Liliane Apotheker, France

1st Vice President

Pavol Bargár, Czech Republic

2nd Vice President

Abi Pitum, Germany

Treasurer

Samuel J. Szeinhendler, Chile

Member

Michael Trainor, Australia

Member

Willy Weisz, Austria

Member

ICCJ CONFERENCE STAFF

Anette Adelmann

ICCJ General Secretary

Petra Grünwald-Stangl

ICCJ Staff member

Susanne Janka

ICCJ Staff member

Birgit Meurer

ICCJ Staff member

Nicoletta Rambelli

Conference Staff member